

Погорєлова І. С.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних технологій
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна*

ПРОБЛЕМА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ НА ПРИКЛАДІ КОРЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВА

Корейський півострів називають останнім бастионом холодної війни через невирішеність питання нормалізації відносин між Корейською Народною Демократичною Республікою (КНДР) і Республікою Корея (РК). З Республікою Корея Україну розділяє 7500 кілометрів, різні культура та мова, але в історії двох народів є певні історичні паралелі. Голова фракції «Слуга Народу» Д. Арахамія, спілкуючись з представниками РК зазначив, що обидві країни мають «неадекватного сусіда», окуповані території, обидві країни є молодими демократіями [1]. Багато років тому Корея була штучно розділена на Південну та Північну, пройшла через війну. Україна сьогодні у вирі війни... Росією був незаконно анексований Крим, частина території України перебуває під контролем проросійських сепаратистів і російських окупаційних військ.

Відповідно до союзницьких угод з організації повоєнного світоустрою на Далекому Сході територія Кореї була розділена по 38 паралелі на дві зони відповідальності: на півночі – радянської армії, на півдні – американських військ. Це розмежування носило тимчасовий характер з метою розгрому дислокованих японських військ, ліквідації наслідків колоніального панування Японії. Проте, фактично після розгрому японців на Півночі та Півдні почався процес формування при активній участі США і СРСР, двох корейських держав, що орієнтувалися відповідно на Вашингтон і Москву. Корейська війна остаточно (1950–1953 рр.) закріпила розкол країни. Війна розпочалася 25 червня 1950 року, коли (зі згоди Сталіна) Північна Корея вторглася до Південної Кореї. Південну Корею було врятовано завдяки втручання сил ООН на чолі зі США. Офіційно СРСР не визнавали своєї участі у війні. Кожній з воюючої сторони не вистачало сил для остаточної перемоги. 5 березня 1953 р. помер диктатор Сталін і розпочалися спроби пошуку мирного рішення. І США, і СРСР виснажилися від війни, яка вимагала від них величезних витрат. 27 липня 1953 р. було укладено договір про

припинення вогню. Президент РК Лі Син Ман виступав проти даного договору. Більше того, на переговорах представник РК відмовився ставити підпис під Угодою, але від імені сил ООН це зробив американський генерал. Було створено демілітаризовану зону, договір зафіксував встановлення територіального статус-кво, що існував на півострові до початку війни. У наступні роки не було підписано офіційний мирний договір, формально і сьогодні дві Кореї перебувають у стані війни.

Є думки щодо можливого «замороженого конфлікту» в Україні. Так, колишній головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі Дж.Ставрідіс зазначив про можливе закінчення війни в Україні на кшталт Корейської війни, тобто перемир'я, мілітаризованої зони між двома сторонами, тривання ворожнечі, свого роду замороженого конфлікту [2]. Такі думки непоодинокі, наголошують, що ресурси сторін не безмежні, про закінчення гарячої фази війни та підписання угоди про припинення вогню. З урахуванням неможливості досягнення мирного договору (Україна справедливо вимагає повернути всі свої території, Росія на це не погодиться) згадують корейський варіант – «заморожування війни».

Для України такий варіант є небезпечним сценарієм. Згадаємо, що Корейська війна остаточно розділила Корею на дві країни, у біполярний період корейські інтереси були відсунуті на другий план і головна увага приділялася потребам протистояння двох військово-політичних блоків. Досвід Кореї доводить, що коли не змогли вирішити ситуацію з конфліктом одразу і справа дійшла до появи нової держави, яку визнав світ, то об'єднання країни може зайняти десятки років і так не досягти мети возз'єднання. У свій час, об'єднання Корейського півострова могло бути досягнуто кількома шляхами. Наприклад, за німецьким зразком – возз'єднання країни відбулося раптово. Економічні можливості ФРН дозволили абсорбувати біднішу НДР, але процес об'єднання вимагав колосальних фінансів і для Західної Німеччини це було непросто.

Об'єднання Кореї вимагало б ще більше ресурсів і коштів від РК. На початку 90-х рр. XX ст. багато фахівців розраховували на швидкий крах КНДР і поглинання її РК. Цього не сталося. Проте раптово, непередбачене об'єднання могло призвести до економіко-політичної кризи в РК та стати для корейського народу катастрофою. Підраховано було, що для РК об'єднання Кореї обійшлося б в 400 млрд. дол., що змушувало серйозно зважувати можливі наслідки поспішного об'єднання [3, р. 66]. На сьогодні прірва між країнами лише збільшилася. Це абсолютно різні країни: Північна Корея одна із найізольованіших і найбідніших держав у світі, є країною-ізолюмом, з жорстоким тоталітарним режимом, відсталою економікою, має ядерну зброю і здійснює ядерний шантаж. Республіка Корея є потужною державою Азійсько-Тихоокеанського регіону, однією

із найрозвиненіших економік світу, стратегічним військово-політичним союзником США. У корейців одна мова і історія, але вони вже різні, життя південних і північних корейців докорінно відрізняється. Ідеологічні розбіжності, приналежність до протилежних соціальних систем, інформаційне протистояння, розрив між поколіннями. Наприклад, молоде покоління південнокорейців замислюються, навіщо об'єднуватися, йти на жертви? Вони мають високий рівень життя, у разі об'єднання необхідно віддати колосальні фінанси Північній Кореї, щоб підтягнути їх до рівня РК. І все ж 90-і роки ХХ ст. стали важливим етапом на шляху розвитку міжкорейського діалогу. 13 грудня 1991 р. була підписана Угода про примирення й ненапад, співробітництво й обмін між РК та КНДР. Годі вперше країни офіційно визнали одна одну, взяли зобов'язання нормалізувати відносини, зміцнювати мир на Корейському півострові, створювати умови, які наближають об'єднання країни. Лише на словах... Були спроби налагодження міжкорейських відносин і на початку ХХІ ст. Проте КНДР цікавило і цікавить винятково політичне й економічне виживання північнокорейського режиму, а не міжкорейський діалог. Враховуючи те, що більше 70 років країни існували та існують у протилежних системах, у разі об'єднання корейцям необхідно буде тривалий період вирішувати соціальні, економічні, політичні, психологічні проблеми, оскільки складно буде швидко здолати економіко-політичну прірву між Півднем і Північчю. Дослідники вважають, що об'єднання Кореї якщо і можливо тільки в результаті, еволюційного шляху об'єднання півострова, якщо не ліквідації, то трансформації політичної влади в КНДР. На сьогодні існуючий статус-кво влаштує РК і КНДР. З огляду на вищесказане, можна зрозуміти наскільки важливим є досягнення територіальної єдності України, бажано у найближчій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Арахамія Д. Південна Корея може стати для України моделлю у відбудові країни. URL: <https://sluga-narodu.com/davyd-arakhamiia-pivdenna-koreia-mozhe-staty-dlia-ukrainy-modelliu-u-vidbudovi-krainy/>
2. Мигаль М. Екскомандувач НАТО спрогнозував, скільки триватиме війна в Україні. URL: <https://glavcom.ua/country/incidents/eksko-manduvach-nato-sprognozuvav-skilki-trivatime-viyna-v-ukrajini-861409.html>
3. Kie Bok Lee. Equalization of Income in United Korea: a Scenario Approach. *The Journal of East and West Studies*. 1992. Vol. 22. № 2.